

Gràcies, herr Kohl

“Però jo els estic molt agraït, al senyor Kohl i als altres, precisament perquè han fet allò que ni a França ni a Itàlia, i molt menys al regne d’Espanya, ha fet mai cap dels polítics grossos culpables dels mateixos vicis i delictes: dir simplement que sí, que era veritat.”

El senyor Helmut Kohl, doctor en història si no vaig errat, ha estat durant molts anys un monument desmesurat i ambulant en la mateixa història que s’ha construït a Europa l’últim quart del segle XX. Un alemany molt occidental i poc prussià, un gegant corporal de cent trenta quilos, bon bevedor de cervesa i devorador pantagruèlic de plats robustos i massa rics en calories. Tot el contrari, si bé es mira, de la figura eixuta i estirada de Konrad Adenauer, pare fundador de la República Federal, i de l’aire professoral i burocràtic d’un Helmut Schmidt socialdemòcrata i economista rigorós. Però no tan diferent d’un Willy Brandt que també tenia, sobretot al final dels seus anys, un aire entre paternal i *bon vivant*. Enyorarem Helmut Kohl, poden estar-ne segurs, ara que ha estat ritualment assassinat pels seus companys democristians, destruït pels seus propis pecats, i reduït a la condició d’un gegant tot fet de fang que es desfà i es dissol sota la llum implacable de la premsa i de la llei. Des dels anys de Winston Churchill i de Charles de Gaulle, Europa no havia produït homes d’estat del volum de Helmut Kohl, construïts de vicis tan grossos com les seues virtuts, o n’havia produït només un altre, François Mitterrand, de virtuts tan dubtoses com les dels seus col·legues de glòria.

Dit tot això, l’Alemanya de la segona meitat del segle XX és un país que pensa que s’ha reconstruït sobre la base de la moral i de la llei. Un altre alemany ben occidental, Oskar Lafontaine, acaba d’afirmar a propòsit del cas de Helmut Kohl: “Alemanya és un país on la llei és sagrada. Recordeu Kant i el principi de l’imperatiu categòric: ‘Actua sempre com si la màxima de la teua acció hagués de ser erigida en norma universal’.” La diferència, doncs, entre la moral kantiana d’aquesta Alemanya democràtica, i la moral política imperant en tants altres països, és que, en aquest, bona part de polítics professionals han pensat, i encara pensen, que l’estafa a les arques públiques, el finançament irregular, les comissions, els donatius interessats, la cínica ignorància de la llei, poden ser pràctiques perfectament universals i per tant del tot justificables. Justificables pel procediment de negar-les, evidentment, i aquesta és la

grandesa final –gairebé pòstuma– del senyor Helmut Kohl i els seus col·legues: que han negat una vegada i dues vegades, però no tres. Helmut Kohl ha reconegut, en efecte, que havia rebut els diners negres o grisos que realment va rebre, Wolfgang Schäuble ha reconegut davant de tot el parlament que ell també va acceptar diners irregulars, i altres caps de la CDU han acceptat en públic que van cometre els mateixos pecats. Que això no els eximeix de culpa i de pena, és perfectament evident: la infàmia pública, si és que no intervenen els tribunals, ja és prou penitència pública en un cas com aquest. Però jo els estic molt agraït, al senyor Kohl i als altres, precisament perquè han fet allò que ni a França ni a Itàlia, i molt menys al regne d’Espanya, ha fet mai cap dels polítics grossos culpables dels mateixos vicis i delictes: dir simplement que sí, que era veritat.

Vostès coneixen per la premsa tots els casos Filesa i Naseiro i similars i saben que hi ha encara molts més casos que la premsa no pot explicar. Vostès saben que els “nostres” dirigents polítics, en nom propi o en nom dels seus partits, han rebut abundants recursos de legalitat bastant més que dubtosa. I jo sé, perquè m’ho ha contat gent que n’és testimoni directe o que ho coneix per raons professionals (com ara algun membre de la magistratura, que pot parlar en privat però no en públic), que els maletins plens de bitllets han circulat de mans de poderosos empresaris a mans de polítics amb poder –“ara” i “abans”, “ací” i “allà” entre “aquests” i entre “aquells”– amb una regularitat que si pogués ser demostrada resultaria fascinant. Maleïts que canvien de mans en un lavabo, sota la taula d’un restaurant, en un despatx professional: una rutina. I tanmateix ningú, absolutament ningú, cap personatge polític rellevant, ha reconegut mai en públic que això és real i cert, que ha passat, que ell mateix ha rebut els diners il·legals, que el seu partit se n’ha beneficiat. Ningú: ni tan sols quan han estat duts a judici, ni tan sols quan han estat condemnats o absolts només per defecte de forma. Mai. Aquesta és la profunda diferència entre els nostres senyors NN, XX o ZZ i el senyor Helmut Kohl, i no és poca diferència. Dedicuen-li un minut de reflexió, i veuran si la moral kantiana és o no és un dels fonaments d’Europa.